FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT SIR GORDON SLYNN FREMSAT DEN 30. JUNI 1983 [1]

Høje Domstol.

Sagsøgeren i denne sag, Hilde de Bruyn, blev ansat den 1. marts 1981 som tjenestemand på prøve i lønklasse LA 7 i den nederlandske oversættelsesafdeling ved Europa-Parlamentet i Luxembourg. Udtalelsen ved prøvetidens udløb var negativ, og hun blev afskediget med virkning fra den 28. februar 1982. Domstolen erfarede i dag, at hun heldigvis har fundet anden beskæftigelse.

Jeg skal ganske kort nævne en hændelse, der fandt sted kort efter, at hun var blevet ansat, og som går igen i flere af de argumenter, der er fremført ved Domstolen.

Fredag den 3. april forlod Hilde de Bruyn sin arbejdsplads og tog til Athen. Hun søgte tilsyneladende ikke om tilladelse til at rejse, ligesom hun ikke gav nogen forklaring, bortset fra, at hun fortalte sine kolleger, at hun ikke havde det så godt. Hun har hævdet, at når hun ikke søgte om tilladelse, beroede det på, at hun som nyansat ikke var klar over betingelserne for at få lov til at rejse. Desuden har hun nu givet to forskellige forklaringer om, hvorfor hun tog til Athen. Den første forklaring gik ud på, at hun tog til Athen med henblik på at få foretaget et kirurgisk indgreb, som havde været planlagt, før hun begyndte at arbejde ved Parlamentet. I den anden forklaring, som hun har givet i sit skriftlige indlæg, hævdede hun, at hun ikke følte sig rask og derfor ønskede at rådføre sig med sin læge i Athen. Uanset hvilken af de to forklaringer, der er den rigtige, står det fast, at hun efter at være kommet til Athen sendte to på hinanden følgende lægeattester til Parlamentet, som en læge i Athen havde udfærdiget. I den første lægeattest hed det, at hun af helbredsmæssige grunde ikke ville kunne arbejde fra den 6. april og 10 dage frem, og i den anden lægeattest forlængedes denne periode til den 27. april. Den 28. april genoptog hun igen sit arbejde.

Den 2. juni 1981 tilstillede sagsøgerens kontorchef, Van Mulders, direktøren for sprogtjenesten en skrivelse, der også var underskrevet af to revisorer; kopi af skrivelsen blev tilsendt sagsøgeren. I skrivelsen anførtes det, at sagsøgeren burde være mere omhyggelig med at overholde de administrative bestemmelser, og at hun hurtigere burde gøre sig fortrolig med terminologien. Til gengæld anførtes det, at hun havde gode kundskaber i moderne græsk. Sidst i skrivelsen nævntes, at der ikke kunne gives en velbegrundet vurdering af sagsøgeren som følge af hendes lange fravær fra arbejdet på grund af sygdom.

Den 7. september 1981 modtog sagsøgeren endnu en skrivelse fra Van Mulders; han meddelte hende heri, at hendes arbejde ikke havde været tilfredsstillende, og at udtalelsen ved prøvetidens udløb derfor kunne blive negativ. Van Mulders nævnte videre i skrivelsen, at han var villig til mundtligt at forklare sagsøgeren de klagepunkter, der var fremført vedrørende hende. Hun benyttede sig faktisk af tilbudet, selv om

1 — Oversat fra engelsk.

hun nævner, at hun blot på »en faderlig måde« fik at vide, at hun skulle læse aviser og lære institutionen bedre at kende. Efter samtalen havde hun indtryk af, at hvis hun arbejdede hårdt, ville alt gå godt.

Sagsøgeren modtog ikke den udførligere skrivelse, som Van Mulders sendte til Vinci, og hvori han gjorde nærmere rede for det indtryk, han havde dannet sig. Senere anmodede Van Mulders om, hvilket var særdeles fair, at sagsøgerens prøvetid blev forlænget med en måned på grund af den sygeorlov, hun havde haft. Anmodningen blev ikke imødekommet, idet tjenestemandsvedtægtens artikel 34, stk. 1, andet afsnit, kun hjemler mulighed for en sådan forlængelse, såfremt den tjenestemand, der er ansat på prøve, som følge af sygdom eller ulykke har været forhindret i at udøve sit hverv i mindst en måned. I det konkrete tilfælde havde sagsøgeren kun været fraværende i 24 dage.

Den første del af udtalelsen ved prøvetidens udløb blev udarbejdet den 21. september 1981. Den indeholder navnlig almindelige oplysninger om sagsøgeren, som f.eks. hendes navn, fødselsdato og faglige kvalifikationer. Den eneste del af udtalelsen, der indeholder en vurdering af hende, vedrører hendes sprogkundskaber. I den henseende er udtalelsen meget positiv over for sagsøgeren; således anføres det, at hendes kundskaber i moderne græsk ikke blot er gode, men endda udmærkede.

Den anden del af udtalelsen blev tilsyneladende udarbejdet af Van Mulders. På visse punkter, nemlig hurtighed ved udførelsen af arbejdet og forholdet til kolleger samt til andre, fik sagsøgeren karakteren acceptabel. På alle andre punkter fik hun imidlertid karakteren utilstrækkelig, dvs. de punkter, der vedrører kundskaber, der er nødvendige i den pågældende stilling, forståelse og tilpasningsevnen, initiativ, organisationsevne, ansvarsbevidsthed, arbejdets kvalitet samt præcision. Det blev derfor anbefalet, at hun blev afskediget ved prøvetidens udløb.

Den 28. oktober blev udkastet til udtalelsen fremsendt til generaldirektøren Palmer sammen med en skrivelse, der var underskrevet af Van Mulders og med en sprogrevisor og en sprogkonsulent som medunderskrivere. Skrivelsen indeholdt de bemærkninger og kommentarer, der kun var beskeden plads til i selve udtalelsen, og som skulle tilføjes som forklaring på, at sagsøgeren på forskellige punkter havde fået karakteren utilstrækkelig. Sagsøgeren blev i skrivelsen kritiseret på følgende måde: manglende indsigt og almen dannelse, hvilket førte til en ukorrekt forståelse af teksterne, ligesom hendes adfærd var skødesløs og uovervejet; ifølge skrivelsen havde hendes fadæser ved flere lejligheder nærmest ødelagt den gode rytme i arbejdsgangen inden for tjenesten; manglende initiativ og interesse for arbejdet; det hed videre, at hun på intet tidspunkt opnåede en rimelig forståelse af, hvorledes institutionerne arbejdede, eller af de mest elementære begreber og vendinger inden for Parlamentet. Det udtaltes, at hun arbejdede langsomt, ikke hårdt nok, var upræcis, og endelig, at der ikke var system i hendes arbejde. Udtalelsen blev underskrevet af Palmer den 28. oktober, og Hilde de Bruyn modtog den den 5. december eller deromkring.

Ved skrivelse af 11. december 1981 gjorde Hilde de Bruyn indsigelse mod udtalelsen, og den 8. februar 1982

klagede hun over den usikre situation, hun befandt sig i. Endelig meddelte generalsekretæren hende ved skrivelse af 9. februar 1982, at hun var afskediget med virkning fra den 28. februar. I fortsættelse af en formel klage i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90, stk. 2, som blev afvist, anlagde hun nærværende sag den 23. august 1982.

Hun har i alt væsentligt nedlagt følgende påstande: For det første, at udtalelsen ved prøvetidens udløb annulleres; for det andet, at hendes afskedigelse kendes ugyldig; for det tredje, at hun har ret til efterbetaling af løn, vederlag og godtgørelser; og for det fjerde erstatning.

Parlamentet har ikke bestridt, at sagen kan antages til realitetsbehandling i det omfang, den vedrører annullationspåstanden.

Hilde de Bruyn har fremført mange punkter, som jeg vil behandle i en rækkefølge, der ikke nødvendigvis svarer til hendes.

Hun nævner først, at udtalelsen ved prøvetidens udløb blev udarbejdet den 21. september 1981, dvs. to måneder og ni dage før prøvetidens udløb, og hævder, at udtalelsen burde have været udarbejdet en måned før prøvetidens udløb, altså den 30. november 1981. Hun har følgelig anført, at der burde ses bort fra den udtalelse, der faktisk blev udarbejdet. Jeg er ikke i enig i dette argument. For det første synes det klart, at første del af udtalelsen blev udarbejdet den 21. september. Der er ikke fuldstændig enighed om, hvornår den anden del af udtalelsen blev udarbejdet. Under retsmødet blev det oplyst, at den faktisk blev udarbejdet samtidig med, eller kort tid før den blev dateret og underskrevet, altså den 28. oktober, og jeg ser ingen grund til at betvivle, at den dato er den korrekte.

Af større betydning er det, at tjenestemandsvedtægtens artikel 34, stk. 2, bestemmer, at udtalelsen skal gives »senest en måned før prøvetidens udløb«. Ud fra bestemmelsen må dette betyde det seneste tidspunkt, udtalelsen skal gives, og ikke det tidligste. Selvfølgelig må udtalelsen ikke gives så tidligt, at der ikke er noget rimeligt grundlag for at vurdere den, der er ansat på prøve, medmindre han viser sig klart uegnet, således som nævnt i artikel 34, stk. 2, andet afsnit. Efter min opfattelse kan det ikke være en fast regel, at udtalelsen skal gives en måned før prøvetidens udløb.

Sagsøgeren har desuden gjort gældende, også i dag, at udtalelsen burde have været udarbejdet senere på grund af hendes sygeorlov og årlige ferie. Som jeg allerede har nævnt, var hendes sygeorlov ikke lang nok til at berettige til en forlængelse af prøvetiden i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 34, stk. 1, og Domstolen fastslog i sag 92/75, *van de Roy* mod *Kommissionen,* Sml. 1976, s. 343, at prøvetiden ikke kunne forlænges svarende til årlig ferie. Som følge heraf er det min opfattelse, at argumentet om, at udtalelsen burde have været udarbejdet senere på grund af, at hun havde haft ca. en måneds årlig ferie, ikke holder.

Sagsøgeren har som sit næste argument gjort gældende, at Van Mulders som kontorchef ikke havde kompetence til at udarbejde udtalelsen. Som Domstolen understregede i sag 99/77, *D'Auria* mod *Kommissionen,* Sml. 1978, s. 1267, indeholder tjenestemandsvedtægten ingen regler om, hvem der skal udarbejde og underskrive udtalelsen ved prøvetidens udløb, hvorfor dette spørgsmål er reguleret af hver enkelt institutions interne bestemmelser. Efter Parlamentets interne

bestemmelser skal denne opgave tilsyneladende udføres af direktører, og sagsøgeren har anført, at Van Mulders var kontorchef.

Det er imidlertid oplyst for Domstolen, at der på det pågældende tidspunkt ikke var nogen direktør for oversættelsestjenesten. Selv om det var Van Mulders, der udarbejdede udtalelsen, er det utvivlsomt, at den blev underskrevet af generaldirektør Palmer. Hvis der i dette tilfælde måtte have været en mangel, er den under disse omstændigheder efter min opfattelse afhjulpet. I replikken gik den fremførte indsigelse dog alene ud på, at Van Mulders havde undladt at anføre, at han handlede på vegne af direktøren. Ifølge sagsøgeren skulle dette være tilstrækkeligt til at begrunde, at udtalelsen annulleres. Da Palmer har underskrevet udtalelsen, er anbringendet for mig at se uden betydning.

Sagsøgerens næste anbringende vedrører udtalelsens indhold og skrivelsen af 28. oktober. Sagsøgerens væsentligste anbringender går for det første ud på, at bemærkningerne er subjektive, og for det andet, at begrundelsen er utilstrækkelig. Sondringen mellem »subjektive« og »objektive« bemærkninger er ikke altid let at foretage. Selvfølgelig har sagsøgeren ret i at hævde, at den udtalelse ikke må være rent subjektiv i den forstand, at den bygger på forudfattede meninger eller udelukkende følelsesmæssige reaktioner eller på en fjendtlig indstilling. Men så længe den hviler på fastslåede kendsgerninger, må der nødvendigvis indgå et skøn i mange af punkterne i vurderingen, og efter min opfattelse bør en udtalelse ikke annulleres, hvis den er subjektiv i denne forstand. Domstolen kan heller ikke normalt sætte sit skøn i stedet for den tjenestemands skøn, der har udarbejdet udtalelsen. Under alle omstændigheder mener jeg, at mange af bemærkningerne efter deres karakter er lige så objektive som subjektive. Følgelig mener jeg, at dette anbringende heller ikke kan tiltrædes.

For så vidt angår anbringenderne om, at udtalelsen ikke er tilstrækkeligt begrundet, har sagsøgeren fremført to argumenter. Sagsøgeren har først og fremmest anført, at begrundelserne ikke er tilstrækkeligt detaljerede eller præcise, og har dernæst gjort indsigelse mod deres indhold. Argumentet om, at bemærkningerne er holdt i meget brede vendinger, kan efter min opfattelse ikke helt afvises. »Manglende indsigt og almen dannelse«, »skødesløs og uovervejet adfærd« og »manglende orden« er almindeligt holdte sætninger, som i sig selv ikke siger ret meget om, hvad der helt nøjagtigt klages over. Efter min mening havde det været bedre, hvis de praktiske vanskeligheder var blevet forklaret tydeligt i et enkelt sprog, ikke mindst af hensyn til følgerne for den prøveansattes karriere. Set under et fremgår det dog på den anden side tilstrækkelig klart af udtalelsen, at Hilde De Bruyn ikke helt havde gjort den fornødne indsats for at forstå det arbejde, hun udførte, at hun ikke forstod at tilrettelægge sit arbejde, og at hun havde været årsag til organisatoriske problemer i afdelingen ved f.eks. at være taget til Athen uden at give korrekt besked herom eller at spørge om reglerne i en sådan situation. Selv om den fremførte kritik af, at udtalelsen er holdt i generelle vendinger, i nogen grad er berettiget, finder jeg således ikke, at sagsøgeren har godtgjort, at begrundelsen er utilstrækkelig i en sådan grad, at Domstolen bør annullere afgørelsen.

For så vidt angår argumentet om, at indholdet af de enkelte punkter hver for sig ikke er berettigede, forekommer det mig på baggrund af det ovenfor nævnte ikke rimeligt, at Domstolen — selv om

det måtte være muligt — ud fra de foreliggende oplysninger foretager en vurdering af indholdet af de forskellige klagepunkter, der er fremsat. Et enkelt spørgsmål, der er fremført som et generelt argument, skulle jeg dog måske nævne. Argumentet går ud på, at sagsøgerens eksamensbevis og den omstændighed, at hun bestod udvælgelsesprøven til Parlamentet, viser, at det først punkt (manglende indsigt og almen dannelse, der bevirker, at sagsøgeren ikke forstår teksterne korrekt) ikke kan være begrundet, og at en sådan tilkendegivelse under alle omstændigheder er i strid med udvælgelseskomiteens afgørelse, hvorfor udtalelsen som helhed bør annulleres. Hvis argumentet var rigtigt, ville det, som Parlamentet har understreget, på effektiv måde undergrave formålet med en prøvetid, nemlig at give administrationen et sikkerhedsnet, såfremt en ansøger, der klarer sig godt ved prøverne, alligevel viser sig ikke at være god nok i det daglige arbejde.

Sagsøgeren har herefter anført, at den første del af udtalelsen er behæftet med en fejl derved, at det oplyses, at hun har studeret i to år, mens hun faktisk studerede i fire år. Det sidste er rigtigt, hvilket Parlamentet da også har indrømmet. Sagsøgeren har bemærket, at hvis Palmer havde vidst, at hun havde studeret i fire år forud for sin eksamen i stedet for to, ville han ikke have accepteret bemærkningerne om, at hun manglede indsigt og almen dannelse. For mit vedkommende har jeg svært ved at tro, at fejlen har haft nogen betydning for de personer, der har medvirket ved udarbejdelsen af udtalelsen eller ved afgørelsen om at afskedige hende. Efter min opfattelse er der tale om en uvæsentlig fejl, som ikke kan bevirke, at udtalelsen annulleres.

Sagsøgeren har herefter påpeget, at der er en uoverensstemmelse i udtalelsen. På den ene side siges det i udtalelsen, at sagsøgerens hurtighed ved udførelsen af arbejdet var acceptabel, mens det i skrivelsen af 28. oktober 1981, der var vedlagt som bilag til udtalelsen, anføres, at hun arbejdede langsomt. Det må erkendes, at de pågældende oplysninger ikke stemmer overens. Det er dog klart, at afgørelsen om at afskedige Hilde de Bruyn bygger på en række andre omstændigheder, som ikke nødvendigvis hænger sammen med denne omstændighed, hvorfor den pågældende uoverensstemmelse efter min opfattelse ikke er tilstrækkelig til, at udtalelsen og afgørelsen om afskedigelse skal annulleres.

Sagsøgeren har også klaget over, at Kroon, der er sprogrevisor, ikke blev hørt ved udarbejdelsen af udtalelsen. Den pågældende har tilsyneladende revideret nogle af Hilde de Bruyn's oversættelser i begyndelsen af prøvetiden, og var efter Hilde de Bruyn's oplysninger den eneste sprogrevisor, der havde kundskaber i græsk. Desuden var hun en af medunderskriverne af skrivelsen af 2. juni 1981. Kroon's særlige kvalifikation er navnlig baseret på hendes kundskaber i græsk, og i udtalelsen ved prøvetidens udløb hedder det, at sagsøgerens kundskaber i græsk var meget gode. Det kan derfor næppe antages, at udtalelsen ville have været mere positiv for sagsøgeren, såfremt Kroon havde udtalt sig. Desuden er det over for Domstolen blevet oplyst, at Kroon havde sygeorlov i længere perioder under sagsøgerens prøvetid, således at hun ikke havde de bedste forudsætninger for at vurdere sagsøgeren. Jeg mener derfor, at også dette argument må forkastes.

Desuden har sagsøgeren under skriftvekslingen gjort gældende, at Parlamentet ikke har opfyldt sin forpligtelse til at yde sagsøgeren fornøden bistand i hendes prøvetid. Hun har ikke påberåbt sig nogen konkret bestemmelse i tjenestemandsvedtægten, og hun kan ikke påberåbe sig artikel 24, idet Domstolen

allerede har fastslået, at bistandspligten i henhold til nævnte bestemmelse omfatter institutionens beskyttelse af tjenestemændene mod tredjemands handlinger og ikke mod akter udstedt af institutionen selv, som er undergivet kontrol i henhold til andre bestemmelser i vedtægten (sag 178/80, *Bellardi-Ricci* mod *Kommissionen,* Sml. 1981, s. 3187, præmis 23).

Det kan være forkert, at en institution afskediger en tjenestemand på prøve på grund af utilstrækkeligt kendskab til institutionens virke, hvis det pågældende kendskab kun kan fås i en stilling og med bistand og vejledning fra kolleger og overordnede, og hvis sidstnævnte ikke har ydet den fornødne vejledning eller hjælp.

I den foreliggende sag er parterne ikke helt enige om, hvor meget bistand sagsøgeren fik, men det synes klart, at hun modtog rådgivning, og at de reviderede oversættelser blev tilstillet hende, således at hun burde have kunnet gøre sig klart, hvad der var galt, og forbedre sine kundskaber. Jeg mener ikke, at sagsøgeren er fremkommet med tilstrækkelige beviser for sin påstand på dette punkt.

Sagsøgeren har desuden gjort gældende, at Parlamentet har tilsidesat princippet om den berettigede forventning. For mig at se var skrivelserne af 2. juni og 7. september 1981 en tilstrækkelig advarsel til sagsøgeren om, at hendes arbejde og adfærd lod noget tilbage at ønske og at en betydelig forbedring ville være nødvendig. Efter min opfattelse må også dette argument følgelig forkastes.

Endelig har sagsøgeren anført, at der i den foreliggende sag er begået magtfordrejning. Hun har hævdet, at hun reelt ikke blev afskediget på grund af hendes eget arbejde eller adfærd, men fordi det var besluttet, at hendes stilling skulle stilles til rådighed for Vermeulen, en free-lance oversætter, som havde særligt gode kundskaber i græsk, og at Hilde de Bruyn derfor måtte fjernes. Ud fra de foreliggende oplysninger begyndte Vermeulen dog tilsyneladende at arbejde som tjenestemand i den nederlandske oversættelsesafdeling før sagsøgerens prøvetid udløb, og at der på dette tidspunkt var tre andre ledige ubesatte stillinger. Desuden blev Vermeulen udnævnt på grundlag af en anden udvælgelsesprøve, for hvilken der gjaldt andre adgangsbetingeler. Hvis sagsøgeren havde godtgjort, at Vermeulens ansættelse var grunden til, at hendes ansættelse blev bragt til afslutning, ville andre overvejelser naturligvis gøre sig gældende. På det foreliggende grundlag er jeg ikke enig i, at der er hold i de bredt formulerede anbringender, sagsøgeren har fremført under dette punkt.

Selv om formmangler eller åbenbar faktisk vildfarelse eller forkert retsanvendelse, eller magtmisbrug kan give Domstolen grundlag for at annullere en sådan afgørelse, der her er tale om, vil jeg dog foreslå, at sagsøgte frifindes for annullationspåstanden.

Jeg vil foreslå det samme, for så vidt angår sagsøgerens påstand om efterbetaling af vederlag og om erstatning.

I henhold til procesreglementets artikel 70 bør hver part bære sine omkostninger.